

Оригінал на сайті "ОГАС": <http://ogas.kiev.ua/library/predeskyznyj-proekt-predvartelnyj-varyant-edynoj-gosudarstvennoj-sety-vychyslytelnyh-tsen-0>

**Передескізних проект (попередній варіант)
Єдиної Державної мережі обчислювальних центрів СРСР
(ЄДМОЦ) (2)**

Автор: Науково-технічна комісія, утворена за постановою Державного комітету з координації науково-дослідних робіт СРСР від 21 лютого 1964 р на чолі з Глушковым В.М.

Дата публікації: 1964

Сфера роботи ЄДМОЦ

**Призначення і функції Єдиної державної мережі
обчислювальних центрів**

ЄДМОЦ повинна забезпечувати реалізацію наступних основних положень єдиної системи оптимального планування, обліку і оперативного управління народним господарством країни:

1. Планування і управління повинні бути оптимальні: і повинні забезпечувати безперервність розробки перспективних і поточних планів в тісному зв'язку з оперативним управлінням.

2. Планування та управління народним господарством повинні здійснюватися за територіально-галузевим принципом.

3. Первинна інформація повинна збиратися безпосередньо з місць її виникнення з метою забезпечення своєчасності та достовірності. Збір первинної інформації повинен здійснюватися за територіальним принципом, обробка в галузевих і спеціальних розрізах і видача керівним органам будь-якого рівня відповідної зведеної укрупненої інформації повинні забезпечуватися за рахунок єдності ЄДМОЦ. Тим самим різко зменшується навантаження по складанню звітності в низовій ланці і зменшується потік повідомлень знизу-вгору при підвищенні його інформаційної насиченості.

4. ЄДМОЦ повинна базуватися на єдиній системі економічної інформації, максимально уніфікованої і що допускає майже повну автоматизацію процесів збору, передачі та обробки первинних даних.

Положення єдиної системи планування, обліку і оперативного управління в значній мірі визначають основні принципи побудови та функції ЄДМОЦ.

1. Єдина мережа державних обчислювальних центрів повинна будуватися за територіальним принципом, спиратися безпосередньо на підприємства і зв'язувати відомості, що надходять від них в єдиний інформаційний потік.

2. Мережа повинна функціонувати як єдина обчислювальна система, тобто повинна забезпечувати можливість спільної роботи машини в ході

виконання різноманітних народногосподарських завдань планування і управління, а також оперативного обміну інформацією між окремими центрами.

3. Мережа повинна забезпечувати видачу в установлені строки всім державним і директивним органам, що здійснюють планування та управління, відомостей, необхідних цим органам для ефективного виконання втілених на них функцій. При цьому повинно бути забезпечено машинне дублювання інформації в потоках і повністю виключено дублювання інформації на вході мережі.

4. Мережа повинна забезпечувати проведення всіх процесів обробки інформації, пов'язаних з реалізацією оптимальних методів народногосподарського планування в усіх ланках. Одночасно з розрахунком планів необхідно здійснити перерахунок державних цін по розгорнутій номенклатурі виробів.

5. Мережа повинна забезпечувати безперебійну діяльність органів оперативного управління, спрямовану на реалізацію народногосподарських планів; здійснювати розрахунки, пов'язані з оперативним управлінням народним господарством, його галузями, об'єднаннями і підприємствами; своєчасно видавати відомості про всі відхилення від плану всім зацікавленим організаціям і виробляти їм рекомендації для прийняття рішень.

6. Мережа повинна на основі інформації, що надходить в ході побудови народногосподарського плану і оперативного управління ходом його виконання, накопичувати статистичні відомості, необхідні для періодичного контролю, аналізу тенденцій розвитку економіки країни і окремих її ланок (в тому числі за програмою ЦСУ СРСР), а також для ведення наукових досліджень.

7. Для оперативного управління і планування в галузях народного господарства, що володіють специфічними особливостями функціонування та режиму діяльності, допускається організація локальних або відомчих підсистем, що взаємодіють з єдиною державною мережею обчислювальних центрів. Однак обчислювальні потужності цих систем використовуються тільки для вирішення специфічних внутрішніх завдань, а всі планово-економічні завдання вирішуються в єдиній мережі, в межах комплексної міжгалузевої моделі.

Для ефективного забезпечення всіх органів планування і управління народним господарством необхідною планово-економічною інформацією ЄДМОЦ повинна містити ланки різних рівнів, які були організовані стосовно властивим нашій економіці принципам демократичного централізму. Це означає, що єдина державна мережа будується за принципом підпорядкування нижньої ланки верхній, причому кожна ланка виконує роботи, які визначаються відповідним рівнем планування і управління.

Первинними осередками, які живлять державну мережу економічною інформацією, є підприємства, колгоспи, радгоспи, установи і будь-які організації, що розглядаються як первинні об'єкти управління. Одна і та ж організація (наприклад, раднаргосп) при цьому може розглядатися як

первинний об'єкт управління (і, як така, що повинна повідомляти в мережу відомості про свою внутрішньогосподарську діяльність, наприклад, про фонд заробітної плати, структуру посадових окладів і т.п.) і як орган управління по відношенню до відповідної ланки народного господарства (маючи право направляти в мережу директивну інформацію для підприємств і організацій цієї ланки).

У функції Єдиної державної мережі обчислювальних центрів, як правило, не входить виробничо-оперативне обслуговування технологічних і інших процесів безпосередньо в первинному об'єкті управління.

Коротко резюмувати основні завдання ЄДМОЦ можна наступним чином:

а) ЄДМОЦ повинна забезпечити органи планування та управління на всіх рівнях відповідно підбіраною інформацією, необхідною для ефективного виконання їх функцій, концентруючи увагу керівників на диспропорції і відхиленнях, що виникають, які вимагають неформалізованого (тобто людського) втручання;

б) в основу функціонування інформаційної системи ЄДМОЦ повинен бути покладений принцип раннього виявлення виникаючих відхилень, тобто використовувані моделі народного господарства повинні забезпечувати можливість прогнозування подальшого його розвитку за умови наявності на даний момент реальних даних включно;

в) ЄДМОЦ не тільки забезпечує директивні органи необхідною інформацією і варіантами рішень, а й доводить вказівки керівних органів до виконавців з максимальною оперативністю;

г) робота системи цілком підпорядкована принципам демократичного централізму, тобто в межах своєї компетенції, чітко обумовленої і зафіксованої, місцеві органи мають право і можливість приймати будь-які рішення, в той же час вищі організації мають можливість проконтролювати ефективність і доцільність прийнятих на місцях рішень, для чого їм досить запросити більш детальну інформацію з ЄДМОЦ; єдина система дозволяє ефективно і оперативно враховувати ініціативу підприємств і організацій щодо підвищення продуктивності праці та ефективності виробництва, даючи механізм їх зіставлення в ході виконання ітерацій в планових розрахунках;

д) керівники будь-якої ланки мають можливість перевірити передбачувані рішення на моделі і вибрати найбільш дієве; крім того, відомості про наявність відхилень, як правило, можуть супроводжуватися можливими варіантами рішень, оптимальними з того чи іншого критерію.

Оригінал на сайті "ОГАС": <http://ogas.kiev.ua/library/predeskyznyj-proekt-predvartelnyj-varyant-edynoj-gosudarstvennoj-sety-vychyslytelnyh-tsen-0>